

Datum

2018-11-14

Vår referens

Lotta Fröding

Utvecklingssekreterare

lotta.froding@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Utbildningsdepartementet - En andra och en annan chans - ett komvux i tiden (SOU 2018:71) STK-2018-925

Sammanfattning

Komvuxutredningen har här lämnat sitt slutbetänkande *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden* där uppdraget har varit att undersöka behovet av förändringar i kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särsvux). Ambitionen är att komvux utvecklas till att inte endast inriktas på dem som behöver en andra chans utan också är tillgänglig för dem som behöver en annan chans, ett livslångt lärande.

I betänkandet föreslås att:

- Skollagen förtydligas så att det framgår att komvux utgör en del i arbetsmarknadens kompetensförsörjning och förberedelser för fortsatta studier.
- Urvalsreglerna till komvux ändras så att det inte längre är den med minst utbildning som ska ha förtur utan det är individer med störst behov av utbildningen som ska ha förtur vid urval.
- Gymnasieskolans sex studieförberedande program slås ihop och blir tre bredare studieområden på komvux och gymnasiearbetet ersätts av ett bredare komvuxarbete.
- En del lärosäten bör erbjuda en profilering mot komvux i sin lärarutbildning.
- Särsvux blir en del av komvux och byter namn till särskild undervisning.
- Personer med intellektuell funktionsnedsättning ges ökade möjligheter till fortsatt utbildning efter särsvux.
- Betygsrätt införs som ett krav för att enskilda anordnare ska få bedriva vuxenutbildning på entreprenad.
- Betygsskalan för grundläggande komvux, sfi och grundläggande särsvux förenklas.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har inkommit med ett yttrande där de ställer sig bakom huvuddelen av de i slutbetänkandet framlagda förslagen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner stadskontorets förslag till yttrande och skickar yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Beslutsunderlag

- SOU 2018:71
- Förslag till yttrande - Slutbetänkandet En andra och en annan chans - ett komvux i tiden
- G-Tjänsteskrivelse - KSAU 181126 Slutbetänkandet En andra och en annan chans - ett

komvux i tiden

- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- G-Tjänsteskrivelse gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 181026 §125 med Särskilt yttrande (SD)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-11-26

Kommunstyrelsen 2018-12-05

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Ärendet

Komvuxutredningen U2017:01 har lämnat sitt slutbetänkande *En andra och en annan chans – ett komvux i tiden* SOU2018:71. En utgångspunkt för arbetet har varit att se komvux och särvox som en naturlig del av skolväsendet. Kraven på vuxenutbildningen har ökat med tiden genom att dels ses som ett utbildningspolitiskt instrument med syfte att ge individer en andra chans och personlig utveckling, dels att i högre grad även kunna fungera som ett stöd i etableringen av nyanlända, som komplement i arbetsmarknadspolitikens stärkande av individens jobbchanser och som näringspolitiskt verktyg för att bredda kompetensförsörjningen.

Elevgruppen i komvux har blivit allt mer heterogen och allt fler har särskilda behov av stöd. En utgångspunkt har varit att de åtgärder som föreslås leder till en mer sammanhållen vuxenutbildning som fungerar väl med såväl arbetsmarknaden som med andra delar av utbildningssystemet.

Utredningens övergripande förslag och bedömningar

Förtydligat mål för komvux

Utredningen föreslår att dagens målformulering för komvux i skollagen¹ förtydligas så att det framgår att även den kommunala vuxenutbildningen utgör en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och en grund för fortsatt utbildning.

Studiefinansiering

Utredningens bedömning är att det finns brister i studiefinansieringen för elever inom särvox². Vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada som har för avsikt att studera med syfte att stärka sin ställning på arbetsmarknaden bör säkerställas ekonomiska förutsättningar att göra detta.

Behov av stöd i vuxenutbildningen

Utredningen bedömer att kommuner behöver ges möjlighet att förstärka stödet av bland annat specialpedagogisk kompetens i vuxenutbildningen så att det kommer alla elever som har behov av detta till del. En risk är annars att elever som tillhör målgruppen för dagens särvox inte kommer att få det stöd som de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

---

¹ Skollagen 20 kap. 2§

² Särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå.

Behov av förbättrad uppföljning och statistik

En bedömning från utredningen är att Skolverkets redovisning och uppföljning av komvux bör utvecklas. Skolverket bör samla in uppgifter när det gäller särvox i liknande omfattning som idag gäller för komvux på grundläggande och gymnasial nivå.

*Alternativa urvalsgrunder för gymnasial komvux*Ändringar i skollagens prioriteringsregler

Utredningens förslag är att dagens prioriteringsregel i skollagens 20 kap. 2§ som anger att den som fått minst utbildning ska prioriteras, ändras till att den med störst behov av utbildning ska prioriteras.

Ändringar i vuxenutbildningsförordningens urvalsregler

Förslaget är att urvalsreglerna i komvuxförordningens 3 kap. 7§ ändras så att hänsyn ska tas till den sökandes behov av utbildning för:

- att etablera sig på arbetsmarknaden,
- pågående yrkesverksamhet,
- planerat yrkesval.

Förtur ska dock ges till en sökande som önskar fullfölja studier som den sökande har påbörjat enligt en individuell studieplan.

Urvalsregler inom särvox

Urvalsreglerna i komvuxförordningens 3 kap. 8 § föreslås ändras så företräde ges till den med störst behov av utbildning. Vid prioritering ska hänsyn tas till:

- den sökandes behov av utbildning för att etablera sig på arbetsmarknaden,
- den sökandes behov av utbildning för pågående yrkesverksamhet,
- den sökandes behov av utbildning för planerat yrkesval,
- att den sökande önskar fullfölja studier som den sökande har påbörjat inom gymnasiesärskolan.

Förtur ska dock ges till en sökande som önskar fullfölja studier som den sökande har påbörjat enligt en individuell studieplan.

*En förenklad betygsskala för komvux på grundläggande nivå, sfi och särvox på grundläggande nivå*En förenklad betygsskala med färre steg

Förslaget innefattar även förenklad betygsskala för delkurser inom komvux på grundläggande nivå och delkurser inom särskild utbildning på grundläggande nivå. Utredningen föreslår att betygsskalan ska utgöras av betygen Väl godkänt, Godkänt och Icke godkänt.

Inom särskild utbildning på grundläggande nivå föreslår utredningen att betygsskalan ska utgöras av Väl godkänt och Godkänt.

Skolverket föreslås få i uppdrag att utforma kunskapskrav för betygsstegen Väl godkänt och Godkänt och i övrigt göra de ändringar som förslaget kräver.

*En mer flexibel högskoleförberedande examen*Ett komvuxarbete ska kunna ersätta gymnasiearbetet i en gymnasieexamen från komvux

Skolverket ska få i uppdrag att utreda hur komvuxarbetet ska utformas. Ett tidigare genomfört

gymnasiearbete³ ska dock fortfarande få ingå i en gymnasieexamen från komvux.

En mer flexibel högskoleförberedande examen från komvux

Inriktning på studieområden med områdesspecifika kurser föreslås ersätta dagens krav på programspecifika kurser.

Idrott och hälsa 1 bör fortsatt inte få ingå i en gymnasieexamen från komvux.

Kravet på naturkunskap bör kvarstå.

Betygsrätt och entreprenad

Enskild utbildningsanordnare ska vara huvudman för utbildning motsvarande komvux

Utredningen föreslår att vuxenutbildningsförordningen ska kompletteras med att enskild utbildningsanordnare är huvudman för den utbildning man fått tillstånd för. Själva huvudmannaskapet förändrar inte den enskilde anordnarens ansvar i sak jämfört med i dag.

Likvärdighet mellan regelverken

Utformningen av dagens regler för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning föreslås ändras så att de i största möjliga mån hänvisar till relevanta delar av regelverken för utbildningsväsendet.

Betygsrätt för gymnasiearbete

Tillstånd till betygsrätt för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning föreslås även omfatta gymnasie- eller komvuxarbete⁴. Endast ett tillstånd till betygsrätt ska finnas.

Betygsrätt ska vara en förutsättning för överlämnande av komvux på entreprenad

Betygsrätt föreslås vara ett villkor för överlämnande av uppgifter inom komvux på entreprenad. Utredningens bedömning är att kommunernas uppföljning av utbildning på entreprenad kan stärkas.

Dokumentation av betyg inom betygsrätten

Den enskilde utbildningsanordnaren föreslås lämna betygshandlingar och intyg till elevens hemkommun. Elevens hemkommun ska ta emot och arkivera betyg och intyg som är utfärdade av en enskild utbildningsanordnare.

Tillstånd

Tillståndsprocessen från Skolinspektionen föreslås fokusera på att kontrollera den enskilde anordnarens förmåga att leva upp till kraven på god kvalitet och de bestämmelser som rör myndighetsutövningen inom tillståndet. Tillstånd som ges bör vara nationella och gälla alla nationella kurser inom komvux och särsvux, inklusive gymnasiearbete, alternativt komvuxarbete och gymnasiesärskolearbete.

Tillsyn

---

³ För att en elev ska få en gymnasieexamen måste hon eller han ha gjort ett godkänt gymnasiearbete. Med gymnasiearbetet knyter eleven ihop sina studier på programmet och visar att den är förberedd för arbete eller studier. Gymnasiearbetet är en uppgift om 100 gymnasiepoäng

⁴ En obligatorisk 100 poängsuppgift inom gymnasieutbildningen.

Utredningen föreslår att Skolinspektionens tillsyn av betygsrätten bör utökas. Branschen bör ta ett större ansvar för egenkontroll av betygsrätten.

En mer överskådlig utbildningsform

Ett nationellt register över användningen av betygsrätten föreslås upprättas. Enskilda anordnare med beviljad betygsrätt bör i sina administrativa system ha uppgifter om aktuell användning av betygsrätten. Enskilda anordnare ska årligen rapportera uppgifter till det nationella skolenhetsregistret.

Studiestöd i vissa fall

Ett sätt att öka intresset för företag att köpa utbildning motsvarande komvux bedöms vara att ett visst antal årsplatser vid utbildning motsvarande komvux ska kunna berättiga till studiestöd.

Förändringar när det gäller särvux samt vidare studier för individer med intellektuell funktionsnedsättning

Särvux upphör som egen skolform och blir en del av komvux

21 kap. i skollagen föreslås upphöra att gälla och särskild utbildning för vuxna ska upphöra som egen skolform. Utredningen föreslår en sammanhållen kommunal vuxenutbildning som ska regleras i 20 kap. skollagen.

Kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning (särvux) inklusive utbildning motsvarande den som ges i träningskolan ska ingå som delar i den kommunala vuxenutbildningen, komvux på grundläggande och gymnasial nivå samt sfi.

Utbildning inom särskild utbildning görs tillgänglig för fler

Kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande nivå inklusive utbildning motsvarande den som ges i träningskolan och på gymnasial nivå föreslås, under förutsättning att det inte begränsar möjligheten för vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada, göras tillgänglig för vuxna utan utvecklingsstörning om de i övrigt uppfyller kraven för behörighet. Beslutet att erbjuda en plats på dessa nivåer föreslås fattas av rektorn och ska föregås av en specialpedagogisk bedömning.

Kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning ersätter tidigare benämning och kommunal vuxenutbildning blir den samlade benämningen

Utredningen föreslår att *komvux* blir en förkortning för hela den kommunala vuxenutbildningen. Det är också något som elever har uttryckt önskemål om i samtal med utredningen.

Utredningens överväganden

Skolverket tillsammans med Specialpedagogiska skolmyndigheten föreslås få i uppdrag att inom ramen för det nationella skolutvecklingsprogrammet *Nyanlända och flerspråkiga barns och elevers lärande* utforma ett stödmaterial för hur vuxenutbildningen kan upptäcka och stödja nyanlända och andra vuxna invandrare i behov av särskild utbildning. I stöd materialet ska möjligheten att för personer med utvecklingsstörning göra avvikelser i kursplanen för sfi.

Skolverket föreslås få i uppdrag att inom ramen för regionalt yrkesvux ta fram förslag på nationella yrkespaket inom särskild utbildning på gymnasial nivå. Yrkespaketen ska tas fram i samråd med branscherna och bestå av kurser som motsvarar kraven för anställning. Utredningen bedömer att en regelbunden uppföljning av all yrkesutbildning inom särskild utbildning på gymnasial nivå behöver genomföras och redovisas på ett sådant sätt att effekterna av yrkesutbildning på denna nivå går att följa.

Komvuxbevis och vad som inom särskild utbildning ska motsvara ett nationellt program i

gymnasiesärskolan

Skolverket föreslås få i uppdrag att ta fram föreskrifter för ett komvuxbevis. Skolverket ska ta fram riktlinjer för vad ett nationellt program inom särskild utbildning på gymnasial nivå ska omfatta. Skolverket föreslås även att få i uppdrag att stödja kommunerna i deras skyldighet att erbjuda särskild utbildning på gymnasial nivå.

Skolinspektionen föreslås få i uppdrag att granska kommunernas arbete med att anordna/erbjuda särskild utbildning på gymnasial nivå framför allt med fokus på yrkeskurser.

Överväganden

Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten föreslås få i uppdrag att stödja kommunerna i hur studie- och yrkesvägledning till målgruppen för särskild utbildning kan utvecklas. I det uppdraget ska särskilt uppmärksammas hur studie- och yrkesvägledarens kompetens inom området kan förbättras.

Särlösningar eller inkludering

Utredningens bedömning är att utformningen av fortsatta studier för individer med intellektuell funktionsnedsättning ska sträva efter ett inkluderande förhållningssätt.

Särskilt utbildningsstöd

Förordningen (2011:1163) om statsbidrag för särskilt utbildningsstöd föreslås ändras. Dels görs ett tillägg som innebär att universitet och högskolor även ska kunna få statsbidrag för kostnader för särskilt utbildningsstöd som erbjuds studerande med intellektuell funktionsnedsättning. Dels görs ett tillägg som innebär att statsbidrag till kostnader för särskilt utbildningsstöd för studerande med intellektuell funktionsnedsättning även får lämnas till anordnare av yrkeshögskoleutbildningar samt till kommuner i samband med gymnasial komvux.

Utveckling av utbildningar med målet SeQF 3

Skolverket föreslås få i uppdrag att definiera och utveckla nationella yrkespaket för målgruppen, som leder fram till en kvalifikation på SeQF⁵-nivå 3.

En kvalifikation är inte ett fast område, utan innebär ett spann av kombinationer av kunskaper, färdigheter och kompetenser. De yrkesroller som utredningen upplever att branscherna beskriver när det talas om kvalifikation på nivå 3, är i den inledande delen av kvalifikationen. De yrkesroller som beskrivs är handräckning, delmoment i större processer, enklare servicejobb med mera.

Fortsatta studier vid komvux

Gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna inom komvux ska aktivt arbeta med möjligheterna för elever att gå vidare till studier vid reguljär komvux.

Fortsatta studier vid folkhögskola

Folkhögskolor har goda möjligheter att utveckla och erbjuda eftergymnasial utbildning till individer med intellektuell funktionsnedsättning. Även folkhögskolor kan utveckla och erbjuda yrkesutbildningar på gymnasial nivå till individer med intellektuell funktionsnedsättning.

Fortsatt utbildning vid högskolan

Utredningen bedömer att det saknas en samlad kunskap om de redan befintliga möjligheterna till

---

⁵ Sveriges referensram för kvalifikationer (SeQF) har till uppgift att synliggöra allt lärande för att öka matchningen på arbetsmarknaden.

fortsatta studier på högskolenivå för individer med intellektuell funktionsnedsättning. Specialpedagogiska skolmyndigheten och Universitet- och Högskolerådet föreslås få i uppdrag att ta fram informationsmaterial och genomföra en informationskampanj om möjligheterna till högskolestudier för individer med intellektuell funktionsnedsättning.

Fortsatta studier vid yrkeshögskola

Utredningen bedömer att det saknas samlad kunskap om de redan befintliga möjligheterna till fortsatta studier på yrkeshögskolenivå för individer med intellektuell funktionsnedsättning. Specialpedagogiska skolmyndigheten och Myndigheten för yrkeshögskolan föreslås få i uppdrag att ta fram informationsmaterial och genomföra en informationskampanj om möjligheterna till yrkeshögskolestudier för individer med intellektuell funktionsnedsättning.

Kompetensutveckling

Det finns behov av förändringar inom lärarutbildningen

Universitetskanslersämbetets utvärdering av ämneslärarutbildningen påbörjas under 2018 och den beräknas pågå till och med 2019. Inför utvärderingen väljs ett antal mål i examensbeskrivningen ut. Utredningen anser att det vore ett tillfälle att utvärdera hur målet om vuxenutbildningen uppfylls. Lärosäten som erbjuder lärarutbildning bör göra en översyn av hur utbildning vid lärosätena förbereder studenterna inför arbete vid komvux. Något eller några bör erbjuda en profilering mot vuxenutbildningen i sin lärarutbildning.

Kompetensutvecklingsbehoven behöver kartläggas

Utredningens bedömning är att det finns ett behov av kompetensutveckling bland lärare inom komvux och särsvux som inte är tillgodosett. Systematisk och regelbunden kartläggning av kompetensbehoven bland lärare inom komvux och särsvux föreslås. Kartläggningen bör sammanställas på regional och nationell nivå och genomföras i samarbete mellan lämplig skolmyndighet, lärosäte och huvudmannen.

Stärkt forskning om komvux och vuxnas lärande behövs

Forskningen kring komvux och vuxnas lärande bör stärkas, främst genom praktisknära forskning. Den praktisknära forskningen bör fånga upp och sammanställa beprövad erfarenhet. Den regionala myndighetsrepresentationen⁶ bör kunna initiera utvecklingsprojekt för att pröva nya metoder. Vetenskapsrådet föreslås få i uppdrag att genom riktade medel initiera forskning om vuxnas lärande.

Kompetensutvecklingsinsatser

Förslagen om ett professionsprogram samt en myndighetsstruktur med regional närvaro och dess uppdrag inom kompetensutvecklingsområdet föreslås även omfatta vuxenutbildningen. Ett nionde nationellt skolutvecklingsprogram för vuxenutbildningen tas fram.

Samverkan kring regionalt yrkesvux

Krav på samverkansavtal för att erhålla statsbidrag

Ett krav föreslås införas i förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning på att de kommuner som söker regionalt yrkesvux tillsammans ska ha ett samverkansavtal.

---

⁶ Skolkommisionens slutbetänkande 2017. Kommissionen anser att den statliga skolmyndighetsnärvaron bör stärkas på regional nivå.

*Riksrekryterande yrkesutbildningar inom komvux och sÄrvux*Behov finns med f6rutsÄttningarna mÅste redas ut f6rst

Det finns behov i flera branscher som delvis skulle kunna l6sas av riksrekryterande yrkesutbildningar inom komvux och sÄrvux. Utredningen ser dock flera f6rutsÄttningar som beh6ver ses 6ver innan det 6r m6jligt att helt ta stÄllning till om detta b6r inf6ras. Regeringen f6reslÅs dÄrf6r tillsÄtta en arbetsgrupp f6r att i sÄrskild ordning se 6ver f6rutsÄttningarna f6r att inf6ra riksrekryterande yrkesutbildningar inom komvux och sÄrvux, alternativt uppdra Åt Skolverket att analysera detta i dialog med branscherna.

Konsekvenser av utredningens f6rslag

Det finns samhÄllsekonomiska vinster med ett utbildningssystem som ger individer en andra och en annan chans att fullf6lja sina studier. Sannolikt 6r det sammanlagda vÄrdet av vuxenutbildning i ekonomiska termer lÅngt st6rre 6n kostnaderna f6r utbildningsreformen. Skolmisslyckanden som inte kan repareras innebÄr stora samhÄllskostnader.

Utredningen konstaterar att det rÅder obalans pÅ arbetsmarknaden nÄr det gÄller de kvalifikationer som utbudet arbetskraft har i relation till de krav som efterfrÅgas av arbetsgivarna. Utredningen bed6mer att f6rslagen, om de genomf6rs kommer medf6ra kostnader f6r staten inom bland annat kompetensutveckling, sÄrskilt utbildningsst6d samt f6r uppdrag till exempelvis Skolverket och Skolinspektionen.

Utredningen anser att det kommunala sÄlvestyret pÅverkas i mycket liten grad av f6rslagen.

F6rslagen 6r inte nytt i sak. En kommun 6r redan i dag skyldig att ta emot och arkivera betyg och intyg.

En utvidgning av det kommunala sÄlvestyret uppkommer dÅ kommunen, rektorn, fÅr fatta beslut om att g6ra viss utbildning tillgÄnglig f6r vissa grupper.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnÄmndens yttrande

NÄmnden delar i huvudsak utredningens analys gÄllande vuxenutbildningen och dess f6rutsÄttningar samt uppfattningen att vuxenutbildningens uppdrag har breddats samtidigt som mÅlgruppen har blivit allt mer heterogen och allt fler elever har behov av olika former av st6d och anpassningar f6r att klara sin utbildning. NÄmnden delar utredningens bed6mning att vuxenutbildningen, med rÄtt f6rutsÄttningar, kan vara l6sningen pÅ mÅnga samhÄllsutmaningar och anvÄndas f6r mÅnga skilda behov nu och fram6ver. Utredningens ambition att skapa f6rutsÄttningar f6r en mer sammanhÅllen vuxenutbildning som fungerar vÄl med sÅvÄl andra delar av utbildningssystemet som med arbetsmarknaden 6r positiv.

NÄmnden stÄller sig bakom huvuddelen av de framlagda f6rslagen och lÄmnar f6ljande kommentarer:

Brister nÄr det gÄller studiefinansiering f6r elever inom sÄrvux

Det 6r angelÄget att det skapas ett 6verskÅdligt och tydligt system som sÄkerstÄller samma m6jligheter till studiefinansiering f6r elever inom sÄrvux oavsett var i landet man bor.

Behov av st6d i vuxenutbildningen

RÄtten till sÄrskilt st6d f6r elever inom vuxenutbildningen b6r f6rtydligas och regleras pÅ liknande sÄtt som f6r elever i grund- och gymnasieskolan.

*Ändringar i skollagens prioriteringsregler**Ändringar i vuxenutbildningsf6rordningens urvalsregler**Nya regler om urval inom regionalt yrkesvux**Urvalsregler inom sÄrvux*

De av utredningen föreslagna förändringarna i skollagen, förordningen om vuxenutbildning samt förordningen om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning tillstyrkes. Samtidigt kan formuleringen ”störst behov av utbildning” ge stort utrymme för tolkningar. Därför är det av yttersta vikt att Skolverket ges i uppdrag att, i god tid innan ikraftträdande av nya urvalsregler, ta fram tolkningsanvisningar och stödmaterial att använda vid antagning till utbildning.

Antagningsarbetet utifrån föreslagna urvalsregler kommer med största sannolikhet att bli betydligt mer resurskrävande än idag.

Betygsrätt ska vara en förutsättning för överlämnande av komvux på entreprenad

Krav på betygsrätt för att bedriva vuxenutbildning på entreprenad kan vara en kvalitetsfaktor, bland annat genom att anordnare av vuxenutbildning på entreprenad då skulle vara direkt föremål för Skolinspektionens tillsyn, och också bidra till en ökad likvärdighet mellan de olika sätt på vilka vuxenutbildning kan bedrivas.

Kommunernas uppföljning av utbildning på entreprenad kan stärkas. Krav på betygsrätt, och att utbildningsanordnaren därmed står under Skolinspektionens tillsyn, kan inte ersätta kommunernas eget uppföljningsarbete. Istället handlar det om att sammantaget förstärka uppföljnings- och kvalitetsarbetet.

Studiestöd i vissa fall

Konsekvenserna av att göra viss utbildning motsvarande komvux studiestödsberättigande är otillräckligt analyserade. Som exempel kan nämnas att det i betänkandet förs ett resonemang kring statens respektive arbetslivets ekonomiska ansvarstagande, däremot berörs inte hur ett sådant system skulle kunna komma att påverka den enskilde. Det finns en risk med att göra viss utbildning motsvarande komvux studiestödsberättigande. Det kan innebära att företag hänvisar till utbildning med studiestöd istället för att erbjuda kompetensutveckling inom ramen för en anställning med bibehållen lön och på så sätt lägger över ett ökat ekonomiskt ansvar på den enskilde.

Särvux upphör som egen skolform och blir en del av komvux

Alla vuxna, som är i behov av utbildning, ska genom vuxenutbildningen stödjas och stimuleras i sitt lärande och ges möjlighet att utifrån sina behov och förutsättningar utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja sin personliga utveckling. En sammanhållen vuxenutbildning förespråkas, som tar hänsyn till att en och samma person kan ha mycket olika förutsättningar och behov inom olika kunskapsområden.

Utbildning inom särskild utbildning görs tillgänglig för fler

Det finns sannolikt personer utan dokumenterad utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada som för sin kunskapsutveckling skulle ha nytta av att tillåtas delta i särskild utbildning. Det beslutsfattande och det ansvar som enligt förslaget skulle åläggas rektor, kan vara mycket svårt att hantera i praktiken. Därmed måste frågan utredas ytterligare.

Utredningens överväganden

Då målgruppen för särskild utbildning, trots genomförd yrkesutbildning, ofta har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden finns ett behov av särskild uppföljning av all yrkesutbildning inom särskild utbildning på gymnasial nivå. Uppdraget för sådan uppföljning bör ligga på Skolverket.

Fortsatta studier vid komvux

Det är viktigt att information om möjligheterna till högskolestudier och studier vid yrkeshögskola för individer med intellektuell funktionsnedsättning förtydligas.

Krav på samverkansavtal för att erhålla statsbidrag

Regionalt yrkesvux ses som en viktig del i arbetslivets kompetensförsörjning. Det är rimligt att planering och dimensionering av yrkesutbildningen utgår från en analys av det regionala kompetensbehovet och att en samordning sker mellan kommuner. Samtidigt är det viktigt att det lokala perspektivet inte helt åsidosätts. Förankring i det lokala arbetslivet är ofta av stor betydelse för genomförandet av utbildning, inte minst gällande utbildningens arbetsplatsförlagda delar. Det är också tydligt att kompetensbehovet kan variera stort mellan de samverkande kommunerna. De regionala behovsanalyser som genomförs av regionalt utvecklingsansvariga (RUA) och Arbetsförmedlingen måste oftast kompletteras med lokala eller delregionala analyser. En väl fungerande samverkan mellan kommuner, regionalt utvecklingsansvariga och Arbetsförmedlingen är av stor vikt. Samtidigt bör det framhållas att regionalt yrkesvux i grunden är ett kommunalt ansvar och att det är de samverkande kommunerna som efter samråd med nämnda aktörer ansöker om de riktade statsbidragen. Därav bör initiativet till samråd också ligga på de samverkande kommunerna.

Regelverket kring regionalt yrkesvux ger utrymme för tolkningar och möjligheter för att utforma samverkan på olika sätt. Detta ses inte som något problem. Istället är det nödvändigt att samverkan kan anpassas efter de olika förutsättningar som finns i olika delar av landet. Samtidigt är det viktigt att samverkan formaliseras så att gemensamt mål och syfte, ansvarsfördelning och roller blir tydligt.

Utredningens bedömning – behov finns men förutsättningarna måste redas ut först

Nämnden ser idag inget behov av riksrekryterande yrkesutbildningar inom komvux och sårsvux men har inget att invända emot att frågan utreds ytterligare.

Sammantagen bedömning och förslag till yttrande

Stadskontoret delar i huvudsak utredningens analys gällande vuxenutbildningen, dess förutsättningar och uppdrag och anser att det finns behov av förändringar i vuxenutbildningens regelverk. Stadskontoret lämnar kommentarer på valda delar i förslag till yttrande.

Ansvariga

Bertil Siöström Avdelningschef

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör